

O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligining korrupsiyaga qarshi kurashish SIYOSATI

1-bob. Umumiy qoidalar

1. O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligining korrupsiyaga qarshi kurashish siyosati (keyingi o‘rinlarda–Siyosat deb yuritiladi) xodimlar orasida hamda jamiyatda korrupsiyaga qarshi kurashish madaniyati darajasini oshirish maqsadida adliya organlarining yuqori axloqiy me‘yorlarga sodiqligini, shuningdek, adliya organlarining xodimlari faoliyatida korrupsiyaviy huquqbuzarliklarga murosasizlik va ularni sodir etishga yo‘l qo‘ymaslikni aks ettiradi.

2. Siyosat ISO 37001:2016 “Korrupsiyaga qarshi kurashish menejmenti tizimlari–foydalanish bo‘yicha talablar va tavsiyalar” xalqaro standarti talablarini inobatga olgan holda korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha xalqaro tashkilotlar tavsiyalari va yetakchi xalqaro amaliyot asosida O‘zbekiston Respublikasining qonun hujjatlari talablariga muvofiq ishlab chiqilgan.

3. O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligining (keyingi o‘rinlarda–Vazirlik deb yuritiladi) hududiy va tarkibiy tuzilmalari ushbu siyosatni faoliyatining ahamiyatini hisobga olgan holda qabul qilishlari, korrupsiyaga qarshi kurashish mexanizmlarini, mavjud bo‘lgan korrupsiya xavfi, tajribasi va mavjud manbalari asosida ishlab chiqishlari va amalga oshirishlari lozim.

4. Vazirlikning markaziy apparati, hududiy va tarkibiy tuzilmalarida (keyingi o‘rinlarda–adliya organlari va muassasalari) korrupsiyaga qarshi kurashishning asosiy maqsadlari quyidagilar hisoblanadi:

adliya organlari va muassasalarida korrupsiyani tubdan yo‘qotishga erishish;
aholining huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini oshirish, jamiyatda korrupsiyaga nisbatan toqatsiz munosabatni shakllantirish;

adliya organlari va muassasalari faoliyatining barcha sohalarida korrupsiyaning oldini olish bo‘yicha chora-tadbirlarni amalga oshirish;

korrupsiyaviy huquqbuzarliklarni o‘z vaqtida aniqlash, ularga barham berish, ularning oqibatlari, ularga olib keluvchi sabablar va shart-sharoitlarni

bartaraf etish, korrupsiyaviy huquqbuzarliklarni sodir etganlik uchun javobgarlikning muqarrarligi tamoyilini ta'minlash.

5. Siyosat Vazirlikning ichki hujjati sifatida yuqorida ko'rsatilgan asosiy maqsadlarga erishish uchun adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya bilan bog'liq huquqbuzarliklarni profilaktika qilish va ularga barham berishga qaratilgan asosiy talablar va tamoyillarni belgilab beruvchi asos hisoblanadi.

6. Mazkur Siyosatning talablari egallab turgan lavozimi va bajaradigan vazifa va funksiyalaridan qat'i nazar Vazirlik bilan mehnat munosabatlarida bo'lgan barcha xodimlarga, shu jumladan, hududiy adliya organlari va muassasalari xodimlariga tadbiiq etiladi.

7. Adliya organlari va muassasalariga ishga qabul qilinayotgan har qanday shaxs ushbu Siyosat bilan imzo qo'ygan holda tanishishga va uning qoidalariga rioya qilishga majbur.

8. Ushbu Siyosat maqsadlarida quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

aloqador shaxslar—xodim bilan tijorat tashkilotlarining ustav kapitalida ishtirok etadigan shaxslar, aksiyalari Respublika fond birjasida ommaviy muomalada bo'lgan aksiyadorlik jamiyatlarining besh foizidan kam bo'lgan miqdordagi aksiyaga ega ekanligi holatlari bundan mustasno;

mehmondo'stlik belgisi – xalqaro va boshqa rasmiy tadbirlar munosabati bilan ikki tomonlama aloqalarni mustahkamlash va etiket qoidalariga muvofiq nonushtaga, kofe-breykka, tushlikka, kechki ovqatga va ommaviy-madaniy va konsert-tomosh tadbirlariga taklif qilish;

(8-bandning uchinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2023-yil 19-iyundagi 149-um-son buyrug'i tahririda)

korruptsiyaga qarshi kurashish talablari buzilganligi to'g'risida vijdonan xabar berish—adliya organlari va muassasalari xodimi tomonidan korrupsiyaviy huquqbuzarlik sodir etilganligi (sodir etishga suiqasd qilinganligi) to'g'risida rusxat etilgan aloqa kanallari orqali asosliligiga ishonch hosil qilgan holda yo'llagan murojaat;

kontragent (shartnomaviy sherik)—adliya organlari va muassasalari bilan shartnomaviy munosabatlarga (mehnat munosabatlari bundan mustasno) kirishgan har qanday yuridik yoki jismoniy shaxs;

korruptsiya—shaxsning o'z mansab yoki xizmat mavqeyidan shaxsiy manfaatlarini yoxud o'zga shaxslarning manfaatlarini ko'zlab moddiy yoki nomoddiy naf olish maqsadida qonunga xilof ravishda foydalanishi, xuddi shuningdek bunday nafni qonunga xilof ravishda taqdim etish;

korrupsiyaviy harakatlar—xodim tomonidan pora beruvchining manfaatlarini ko‘zlab harakat yoki harakatsizligi uchun bevosita yoki bilvosita, shaxsan yoki uchinchi shaxslar orqali porani ya'ni pul, qimmatbaho qog‘ozlar, boshqa mol-mulkni, mulkiy tusdagi xizmatlarni, boshqa mulkiy huquqlarni olish, talab qilish, taklif qilish, va’da qilish va berish, shuningdek, pora berish va (yoki) olishda vositachilik qilish, rasmiyatchiliklarni soddalashtirish uchun to‘lovlarni olish, xodim tomonidan pora olish yoki huquqqa xilof boshqa maqsadlarda o‘z xizmat mavqeyidan noqonuniy foydalanish;

korrupsiyaga oid huquqbuzarlik—korrupsiya belgilariga ega bo‘lgan, sodir etilganligi uchun qonun hujjatlarida javobgarlik nazarda tutilgan qilmish;

korrupsiyaga qarshi kurashish tizimi—qo‘llaniladigan amaldagi qonunchilik va ichki hujjatlarning korrupsiyaviy jihatdan buzilishini bartaraf etish, adliya organlari va muassasalari xodimlari tomonidan yuqori darajada kasbiy va axloqiy faoliyat olib borishlarini ta‘minlash bo‘yicha chora-tadbirlar majmui;

korrupsiyaviy xavf-xatar—adliya organlari va muassasalari xodimlari yoki uchinchi shaxslar tomonidan adliya organlari va muassasalari nomidan va (yoki) ularning manfaatlarini ko‘zlab korrupsiyaviy xatti-harakatlarni sodir etish ehtimoli va xavfi;

(8-bandning o‘ninchi xatboshisi O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2022-yil 29-sentabrdagi 230-um-son buyrug‘i tahririda)

manfaatlar to‘qnashuvi—adliya organlari va muassasalari xodimining shaxsiy (bevosita yoki bilvosita) manfaatdorligi uning xizmat majburiyatlarini lozim darajada bajarishiga ta’sir ko‘rsatayotgan yoxud ta’sir ko‘rsatishi mumkin bo‘lgan hamda xodimning shaxsiy manfaatdorligi bilan adliya organlari va muassasalari manfaatlari o‘rtasida qarama-qarshilik yuzaga kelayotgan yoki yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan vaziyat;

rasmiyatchilikni soddalashtirish uchun to‘lovlar—belgilangan tartib-taomillar bajarilishini ta‘minlash yoki tezlashtirish, tegishli qonunchilik, normalar va qoidalarda nazarda tutilmagan harakatlar sodir etish uchun g‘ayriqonuniy ravishda beriladigan pul mablag‘lari, mol-mulk, mulkiy huquqlar, xizmatlar va boshqa moddiy yoki nomoddiy naf;

xodimning shaxsiy manfaatdorligi—adliya organlari va muassasalari xodimi tomonidan o‘z xizmat vazifalarini bajarish chog‘ida uning yaqin qarindoshi yoki xodimga aloqador bo‘lgan shaxslar tomonidan xodimning mansab yoki xizmat majburiyatlarini lozim darajada bajarishiga ta'sir qilishi mumkin bo‘lgan pul mablag‘lari, moddiy yoki nomoddiy qimmatliklar, boshqa mol-mulk, boylik va imtiyozlar ko‘rinishida shaxsiy naf olish imkoniyati (shaxsiy, ijtimoiy, moliyaviy, siyosiy va boshqa tijorat yoki notijorat manfaatlari);

xodim—adliya organlari va muassasalari bilan mehnat munosabatlariga kirishgan shaxs;

yaqin qarindoshlar—ota-ona, tugʻishgan va oʻgay aka-uka va opa-singillar, er-xotin, farzand, shu jumladan farzandlikka olinganlar, bobo, buvi, nevaralar, shuningdek er-xotinning ota-onasi, tugʻishgan va oʻgay aka-uka va opa-singillari.

2-bob. Korrupsiyaga qarshi kurashishning asosiy tamoyillari

9. Adliya organlari va muassasalari korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini quyidagi tamoyillarga asoslanib amalga oshiradi:

qonuniylik—adliya organlari va muassasalari korrupsiyaga qarshi kurashish boʻyicha chora-tadbirlar Oʻzbekiston Respublikasi qonunchiligi talablari, davlat organlarida korrupsiyaga qarshi kurashish boʻyicha jahonda tan olingan amaliyotni hisobga olgan holda hamda Vazirlik tizimining belgilangan ichki hujjatlariga muvofiq amalga oshiriladi;

korrupsiyaga toqatsizlik—adliya organlari va muassasalari oʻz faoliyatining barcha sohalarida korrupsiyaning har qanday shakllari va koʻrinishlariga murosasiz munosabatda boʻladi. Adliya organlari va muassasalarining xodimlariga korrupsiyaviy xavf-xatar kelib chiqishi mumkin boʻlgan faoliyatda bevosita yoki bilvosita ishtirok etish taqiqlanadi;

ochiqlik va shaffoflik—Vazirlik tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish sohasida qabul qilingan va amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar haqida adliya organlari xodimlari va kontragentlarini, keng jamoatchilikni xabardor qilish;

korrupsiyaga qarshi kurashish boʻyicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlarning preventivligi, tizimliliigi va oʻzaro bogʻliqligi—adliya organlari va muassasalari korrupsiyaviy xatti-harakatlar sodir etilishiga va korrupsiyaviy xavf-xatarlarga koʻmaklashuvchi sabab va shart-sharoitlarni bartaraf etishga qaratilgan preventiv chora-tadbirlarni amalga oshirishga ustuvor ahamiyat beradi. Korrupsiyaga qarshi kurashish boʻyicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar va tartib-taomillar aniqlangan xavf-xatarlar darajasiga muvofiq keladi hamda adliya organlarining barcha funksiyalari va yoʻnalishlariga integratsiya qilingan korrupsiyaga qarshi kurashish tizimiga birlashtirilgan;

korrupsiya bilan bogʻliq huquqbuzarliklar uchun javobgarlikning muqarrarligi—korrupsiya bilan bogʻliq huquqbuzarliklarni sodir etgan Vazirlik tizimi xodimlari oʻzining maqomi va egallab turgan lavozimidan qatʻi nazar Vazirlikning ichki hujjatlari va amaldagi qonunchilikka muvofiq javobgarlikka tortiladilar;

texnika taraqqiyotining yutuqlaridan foydalanish—adliya organlari va muassasalarida korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini yaratishda ilm-fan taraqqiyotining so‘nggi yutuqlaridan, shu jumladan, integratsiyalashtirilgan axborot tizimlaridan foydalanishga intiladi;

to‘g‘ridan-to‘g‘ri rahbariyatga murojaat qilish—Vazirlik tizimining har bir xodimi korrupsiyaviy huquqbuzarliklar sodir etilganligi to‘g‘risida ishonchli va asosli ma‘lumotlar mavjud bo‘lganda belgilangan choralarni ko‘rish uchun to‘sqinliksiz idora rahbari va adliya vaziriga murojaat qilishi mumkin;

fuqarolik jamiyati vakillari bilan o‘zaro hamkorlik—adliya organlari o‘zlariga yuklatilgan funksiyalarni bajarishda adliya organlari va muassasalari faoliyatini halollik, xolislik va mustaqillik asosida mustaqil nazorat qilish maqsadida fuqarolik jamiyati vakillarini jalb etadilar;

korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini doimiy ravishda takomillashtirish—korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini monitoring va nazorat qilish hamda korrupsiyaviy xavf-xatarlarni amalga oshirish natijalariga ko‘ra adliya organlari va muassasalari Vazirlik tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining samaradorligini to‘xtovsiz ravishda oshirish choralarni ko‘radilar.

3-bob. Korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining elementlari

10. Korrupsiyaga “mutlaqo toqatsizlik” tamoyiliga tayangan holda adliya organlari va muassasalarining barcha xodimlariga korrupsiya bilan bog‘liq har qanday xatti-harakatlarda ishtirok etishi, ya‘ni pora beruvchining manfaatlarini ko‘zlab harakat qilishi yoki harakatsizligi uchun bevosita yoki bilvosita, shaxsan yoki uchinchi shaxslar orqali pora, ya‘ni pullar, qimmatbaho qog‘ozlar, boshqa mol-mulk, mulkiy tUSDagi xizmatlarni berishni talab qilish, tovlamachilik qilish, va‘da berish va pora berish, pora berish va (yoki) olishda vositachilik qilish, rasmiyatchiliklarni soddalashtirish uchun to‘lovlarni olish, shaxs tomonidan pora olish yoki g‘ayriqonuniy boshqa maqsadlarda o‘z xizmat mavqeyidan noqonuniy foydalanishi qat‘iyan taqiqlanadi.

11. Quyidagilar adliya organlari va muassasalarida korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining asosiy elementlari hisoblanadi:

a) korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha asosiy ichki hujjatlar mavjudligi, ya‘ni adliya organlari va muassasalarida korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining asosini:

mazkur Siyosat;

O‘zbekiston Respublikasi adliya organlari va muassasalari xodimlarining odob-axloq qoidalari;

O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tizimida manfaatlar to‘qnashuvini boshqarish to‘g‘risidagi nizomda aks ettirilgan tamoyillar va talablarni tashkil etadi;

b) “Yuqoridan quyiga munosabat” – Yuqori darajada rahbarlik namunasi:

adliya organlari va muassasalarining rahbarlari, shuningdek, adliya organlari va muassasalarining tarkibiy bo‘linmalarining rahbarlari o‘ziga bo‘ysunuvchilar, fuqarolar va yuridik shaxslar bilan munosabatlarda halol, adolatli va mustaqil xulq-atvor namunasi bo‘lishlari kerak;

adliya vaziri, adliya vazirining o‘rinbosarlari, adliya organlari va muassasalari rahbarlari korrupsiyaga qarshi kurashish samarali tizimini yaratish va amalga oshirishda quyidagilar orqali yetakchilikni namoyish etadilar:

adliya organlari va muassasalari faoliyatining xavf-xatarga ega funksiyalari (yo‘nalishlari)ga korrupsiyaga qarshi kurashish samarali chora-tadbirlar va tartiblarni joriy etish, shu jumladan, korrupsiyaga qarshi kurashish dasturi/yo‘l xaritasini ishlab chiqish va uning ijrosini nazorat qilish orqali ko‘maklashish;

o‘z mansab majburiyatlarini bajarish doirasida, adliya organlari va muassasalari xodimlarida korrupsiyaning barcha shakllari va ko‘rinishlariga murosasiz munosabatni shakllantirgan holda korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha qonunchilik normalari va qabul qilingan ichki hujjatlarga rioya qilish va axloqiy xulq-atvor yuzasidan shaxsan namuna sifatida namoyon bo‘lish;

v) korrupsiyaviy xavf-xatarni aniqlash va baholash:

adliya organlari va muassasalari funksiyalarining xususiyati, tashkiliy tuzilmasi, jamiyat va boshqa shaxslar bilan o‘zaro faoliyat olib borishiga hamda boshqa ichki va tashqi omillarga bog‘liq holda o‘z faoliyatiga xos bo‘lgan korrupsiyaviy xavf-xatarlarni aniqlaydi va baholaydi;

korrupsiyaviy xavf-xatarni aniqlash va baholash doirasida adliya organlari va muassasalari faoliyatining barcha sohaları korrupsiyaviy xavf-xatariga ko‘proq uchraydigan funksiyalarni aniqlash maqsadida tahlil qilinadi, ularda mavjud bo‘lgan korrupsiyaga qarshi kurashishni nazorat qilishning barcha shakllari va tartib-taomillari aniqlangan xavf-xatarlarni kamaytirish uchun yetarliligi jihatidan tahlil qilinadi. Xavf-xatarlarni aniqlash va baholash jarayonida Adliya vazirligi tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘limining faol qo‘llab-quvvatlashi va nazorati ostida adliya organlarining tegishli rahbarlari, korrupsiyaga qarshi kurashishni muvofiqlashtiruvchi shaxslar ishtirok etadi;

adliya organlari va muassasalarining korrupsiyaviy harakatlarga “mutlaqo toqatsizlik”ni hisobga olgan holda adliya organlari va muassasalari korrupsiyaviy xavf-xatarlarning yuzaga kelish ehtimoli va ta’sir qilish darajasidan qat’i nazar ularni boshqarish zaruratini tan oladi;

korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash yiliga kamida bir marta amalga oshiriladi. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash natijalari adliya vaziri va adliya organlarining rahbarlari tomonidan ko‘rib chiqiladi shuningdek, aniqlangan xavf-xatarlarni kamaytiruvchi korrupsiyaga qarshi kurashish chora-tadbirlar va tartib-taomillar adliya organlarining korrupsiyaga qarshi kurashish dasturlarida aks ettiriladi;

g) korrupsiyaga qarshi kurashish uchun mas‘ul shaxslar va bo‘linmalar:

Vazirlik tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha samarali tizimni yo‘lga qo‘yish maqsadida Adliya vazirligining markaziy apparatida korrupsiyaga qarshi kurashishni shakllantirish va nazorat qilish jarayoni uchun mas‘ul bo‘lgan alohida tarkibiy tuzilma–Adliya vazirligi tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘limi tashkil etilgan;

Adliya vazirligi tizimidagi korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘limi vazirlikda korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha vazifalarni amalga oshirishda yetarli darajada mustaqillikka va muhim resurslarga ega bo‘lib, bevosita adliya vaziriga bo‘ysunadi va o‘z faoliyatini vazir tomonidan tasdiqlangan Adliya vazirligi tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘limi to‘g‘risidagi nizomga muvofiq amalga oshiradi;

korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha chora-tadbirlarni samarali va o‘z vaqtida amalga oshirilishini muvofiqlashtirish va nazorat qilish uchun hududiy adliya boshqarmalari va tizimdagi muassasalarda ruxsat etilgan lavozimlarga korrupsiyaga qarshi kurashishni muvofiqlashtirish funksiyasi yuklatilishi mumkin. Korrupsiyaga qarshi kurashishni muvofiqlashtirish funksiyalari hududiy adliya boshqarmalari va bo‘ysunuvdagi muassasalarda yuqori darajada korrupsiyaviy xavf-xatarga ega bo‘lmagan, shuningdek, yetarli darajada mustaqil bo‘lgan xodimiga yuklatiladi;

hududiy adliya boshqarmalari va bo‘ysunuvdagi muassasalarning korrupsiyaga qarshi kurashishni muvofiqlashtiruvchilari korrupsiyani bartaraf etish choralarini ko‘radi, shu bilan birga, o‘ziga yuklatilgan vazifalar doirasida Adliya vazirligi tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘limi bilan hamkorlik qiladi;

Korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha faoliyatni amalga oshirishda adliya organlari va muassasalarining Inson resurslari boshqarmasi (bo‘limlari) O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tizimida manfaatlar to‘qnashuvini boshqarish to‘g‘risidagi nizom va O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari normalariga muvofiq belgilangan tartibda va hajmda xodimlar va aloqador shaxslarning yaqin qarindoshlari to‘g‘risidagi ma‘lumotlarni o‘z vaqtida va tizimli yig‘ish, tahlil qilish va yangilab borish uchun javobgar bo‘ladi;

(11-bandning “g”-kichik bandi oltinchi xatboshisi O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2022-yil 9-avgustdagi 180- sht-son buyrug‘i tahririda)

Bundan tashqari, adliya organlarining odob-axloq komissiyalari xodimlar o‘rtasida manfaatlar to‘qnashuvi to‘g‘risidagi Inson resurslari boshqarmasi (bo‘limlari)dan kelib tushgan ma‘lumotlarni ko‘rib chiqadi va (manfaatlar to‘qnashuvi tartibga solinmagan taqdirda) uni hal qilish bo‘yicha qaror qabul qiladi yoki aniqlangan manfaatlar to‘qnashuvini tartibga solish bo‘yicha ko‘rilgan choralarning yetarliligi yoxud yetarli emasligi to‘g‘risida qaror qabul qiladi, shuningdek, adliya organlari va muassasalari tomonidan belgilangan odob-axloq qoidalariga rioya qilinishi masalalarini ko‘rib chiqadi. Manfaatlar to‘qnashuvini boshqarish doirasida Inson resurslari boshqarmasi (bo‘limlari) va Odob-axloq komissiyalari (yoki shunga o‘xshash komissiyalar) O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tizimida manfaatlar to‘qnashuvini boshqarish to‘g‘risidagi nizom asosida ish yuritadi;

(11-bandning “g”-kichik bandi yettinchi xatboshisi O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2022-yil 9-avgustdagi 180- sht-son buyrug‘i tahririda)

d) aniqlangan korrupsiyaviy xavf-xatarni minimallashtiruvchi korrupsiyaga qarshi kurashish choralari:

adliya organlari va muassasalari o‘z faoliyati va funksiyalaridagi korrupsiyaviy xavf-xatarli yo‘nalishlarda umumiy nazorat muhitini va korrupsiyaga qarshi kurashish nazorat hamda tartib-taomillarni o‘z ichiga oluvchi korrupsiyaga qarshi kurashishning kompleks tizimini joriy etadilar;

adliya organlari korrupsiyaga qarshi kurashishni nazorat qilish va tartib-taomillarning samaradorligi, jumladan, ularning aniqlangan xavf-xatar darajasiga mutanosibligi, adliya organlari xodimlari uchun qat‘iyiligi va aniqligi, fuqarolik jamiyati uchun shaffofligini ta‘minlashga intiladilar;

amalga oshiriladigan tadbirlar, shuningdek, korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha nazorat choralari va tartib-taomillar adliya organlarining korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha dasturi/rejasi/yo‘l xaritasida aks ettiriladi hamda tegishli ichki hujjatlarda belgilanadi;

y) axborotlashtirish, kommunikatsiya va maslahat berish:

korrupsiyaviy xavf-xatarlarni kamaytirish va adliya organlarining korrupsiyaga qarshi kurashish tamoyillari va talablari haqida jamiyatning xabardorligini oshirish maqsadida, mazkur Siyosat va adliya organlarining korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlari to‘g‘risidagi asosiy ma‘lumotlar ularning Internet tarmog‘idagi rasmiy veb saytlariga joylashtiriladi.

Bundan tashqari, adliya organlari va muassasalari korrupsiyaga qarshi kurashish amaldagi qonun hujjatlari normalari va korrupsiyaga qarshi kurashish joriy etilgan tamoyillar va talablar haqida adliya organlari va muassasalari

xodimlari va boshqa manfaatdor shaxslarni xabardor qilish va tushuntirish bo'yicha quyidagilar orqali barcha oqilona xatti-harakatlarni amalga oshiradi:

adliya organlari va muassasalari xodimlarini yiliga kamida bir marta korrupsiyaga qarshi kurashish asoslari bo'yicha doimiy va tizimli o'qitish, shu jumladan, ishga yangi qabul qilinayotgan xodimlarni ushbu Siyosat va korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha boshqa ichki hujjatlar bilan majburiy tartibda tanishtirish bilan birgalikda ularni korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha majburiy kurslarda o'qitish. Korrupsiyaviy xavf-xatari yuqori bo'lgan lavozimlar uchun adliya organlarida korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha qo'shimcha ta'lim dasturlari belgilanadi. O'tkazilgan o'qish/treninglar haqidagi ma'lumotlar Inson resurslari boshqarmasi (bo'limlari)da qonunchilikda belgilangan tartibda saqlanadi;

(11-bandning "y"-kichik bandi to'rtinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2022-yil 9-avgustdagi 180-sht-son buyrug'i tahririda)

adliya organlari va muassasalari xodimlari va fuqarolarning korrupsiyaga murossasiz munosabatini shakllantirish bo'yicha va korrupsiyaga qarshi kurashish amalga oshirilgan chora-tadbirlar to'g'risida xabardorligini oshirishga qaratilgan tematik audio va videoroliklar hamda boshqa axborot ma'lumotlaridan foydalangan holda korrupsiyaga qarshi kurashish tadbirlari o'tkazish;

adliya organlari va muassasalari xodimlari tomonidan korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar sodir etilganligi gumonlar yoki faktlar, korrupsiyaviy xavf-xatarlar va boshqalar (korrupsiya faktlari haqida xabar berilishi mumkin bo'lgan usullari to'g'risidagi batafsil ma'lumot mazkur Siyosatning 4-bobida nazarda tutilgan) haqida xabar berilishi mumkin bo'lgan aloqa kanallari bilan ta'minlash;

mazkur Siyosat qoidalarini qo'llash yoki Adliya vazirligi tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi/korrupsiyaga qarshi kurashishni muvofiqlashtiruvchi tomonidan korrupsiyaga qarshi kurashish chora-tadbirlar va tartib-taomillarni amalga oshirish bilan bog'liq savollar kelib chiqqanda adliya organlari va muassasalari xodimlariga maslahatlar berish;

adliya organlari va muassasalari xodimlarining mehnat shartnomalariga korrupsiyaga qarshi kurashish qoidalarini kiritish;

tasdiqlangan rejaga muvofiq korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha mas'ul shaxs tomonidan korrupsiyaga qarshi kurashish xulq-atvor yuzasidan tashviqotlar o'tkazish;

kontragentlarni korrupsiyaga qarshi kurashish, qabul qilingan talablar va tamoyillar haqida, shu jumladan, ular bilan tuziladigan shartnomalarga korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha maxsus shartlarni kiritish to'g'risida xabardor qilish va h.k.;

j) monitoring, nazorat va hisobot:

Adliya vazirligi tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi Vazirlik tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish amalga oshirilgan chora-tadbirlarning yetarliligi, mutanosibligi va samaradorligini baholaydi hamda doimiy monitoringini olib boradi. O'tkazilgan monitoring natijalari bo'yicha adliya organlarida korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini takomillashtirish yuzasidan tegishli choralar ko'riladi.

Adliya organlarida monitoring va nazorat qilishning quyidagi tartib-taomillari amalga oshiriladi:

adliya organlari va muassasalari faoliyati va funksiyalaridagi o'zgarishlar, ularning tashkiliy-funksional tuzilmasidagi o'zgarishlar hamda boshqa ichki va tashqi omillarning adliya organlarida korrupsiyaga qarshi kurashish tizimiga ta'sirini, mazkur tizimga o'zgartirish kiritish zaruriyatini tahlil qilish, shu jumladan, uni amaldagi qonunchilik talablariga muvofiqligini ta'minlash;

tasdiqlangan rejaga muvofiq samarasiz nazorat va tartib-taomillarni aniqlash uchun ularni to'g'rilash va korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining ishonchliligi va samaradorligini ta'minlash maqsadida tanlov asosida vazirlik tizimidagi funksiyalar va ichki jarayonlarni monitoring qilish;

ichki va (yoki) tashqi tekshiruvlarni o'tkazish jarayonida adliya organlari va muassasalari xodimlari tomonidan korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha talablarga rioya qilinishini nazorat qilish;

Adliya vazirligi tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limi/korrupsiyaga qarshi kurashishni muvofiqlashtiruvchi va boshqa tarkibiy tuzilmalarga yuklatilgan korrupsiyaga qarshi chora-tadbirlarning o'z vaqtida va tegishli tartibda amalga oshirilishi ustidan nazorat olib borish va h.k.

Korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini nazorat qilish va monitoringi bo'yicha chora-tadbirlar natijalari adliya vaziri, Vazirlik hay'ati, tegishli hududiy boshqarmalar va vazirlik tizimidagi muassasalar rahbarlarining choraklik hisobotlarida o'z aksini topadi;

z) huquqbuzarliklarga nisbatan munosabat bildirish va aybdor shaxslarni javobgarlikka tortish:

mazkur Siyosatga amal qilish va Vazirlik tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish chora-tadbirlariga rioya qilish har bir xodim uchun o'z xizmat majburiyatlarining bajarilishi doirasida majburiydir. Xodimlar belgilangan talab va tartib-taomillarni buzganligi uchun shaxsan javobgar hisoblanadilar. Bundan tashqari, bevosita rahbarlar o'z bo'ysunuvidagi xodimlar tomonidan korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarning sodir etilganligi uchun shaxsan javobgar hisoblanadilar;

korrupsiyaga qarshi kurashishga oid belgilangan talablar va tamoyillarni buzgan adliya organlari va muassasalari xodimlari O‘zbekiston Respublikasi qonunchiligida belgilangan tartibda va asoslarda intizomiy, ma’muriy yoki jinoiy javobgarlikka tortiladilar;

xodimlar ularni korrupsiya bilan bog‘liq huquqbuzarlikni sodir etishga undovchi shaxslarning har qanday murojaatlari to‘g‘risida, shuningdek, boshqa xodimlar tomonidan sodir etilgan korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar haqida o‘ziga ma’lum bo‘lgan har qanday faktlar haqida o‘z rahbarlariga va Adliya vazirligi tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘limiga xabar berishlari shart;

korrupsiyaga mutlaqo toqatsizlik tamoyilini hisobga olgan holda, Vazirlik tizimida adliya organlari va muassasalari xodimlarining korrupsiyaga oid huquqbuzarlik sodir etishlari bilan bog‘liq har qanday asosli shubha bo‘yicha xizmat tekshiruvlari O‘zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablariga muvofiq va ichki hujjatlarda belgilangan tartibda o‘tkaziladi. Korrupsiyaga qarshi kurashish to‘g‘risidagi qonun hujjatlari normalarini va (yoki) mazkur siyosat va adliya organlarining boshqa ichki hujjatlarida belgilangan korrupsiyaga qarshi talab va tartib-taomillarni buzgan adliya organlari va muassasalari xodimlari, ularning lavozimi, xizmat muddati va boshqa omillardan qat’i nazar O‘zbekiston Respublikasi qonunchiligida hamda adliya organlarining ichki hujjatlarida nazarda tutilgan doirada va asoslarda javobgarlikka tortiladilar;

korrupsiyaga oid huquqbuzarlik aniqlangan taqdirda adliya organlari ularning sodir etilish sabablari va shart-sharoitlarini tahlil qiladilar va doimiy asosda korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini takomillashtiradilar;

Adliya organlari va muassasalari korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni aniqlash va tekshirish uchun boshqa huquqni muhofaza qiluvchi organlar va davlat organlari bilan hamkorlik qiladilar.

4-bob. Korrupsiyaga qarshi kurashishning asosiy yo‘nalishlari

§1. Manfaatlar to‘qnashuvini boshqarish

12. Adliya organlari va muassasalari xodimlari o‘z xizmat majburiyatlarini bajarish va (yoki) adliya organlari manfaatlarini ifodalash doirasida vijdonlilik va halollik tamoyillariga amal qilishi, shaxsiy manfaatlarini hisobga olgan holda o‘zlarining xizmat mavqeyidan va (yoki) adliya organlarining mol-mulkidan foydalanmaslik va manfaatlar to‘qnashuviga olib keladigan vaziyatlardan saqlanishlari lozim.

Adliya organlari va muassasalari xodimlarining o‘zlarining xizmat majburiyatlarini lozim darajada va xolis bajarishlariga, jumladan, xolis qaror qabul

qilishga hamda adliya organlari va muassasalarining huquqlari, qonuniy manfaatlarini, mol-mulki va (yoki) nufuziga ta'sir qiladigan yoki ta'sir qilishi mumkin bo'lgan vaziyatda manfaatlar to'qnashuvi yuzaga keladi.

13. Vazirlik tizimining xodimlari ishga qabul qilinishida, boshqa lavozimga o'tkazilishida manfaatlar to'qnashuviga olib keladigan yoki olib kelishi mumkin bo'lgan shaxsiy manfaatdorligi haqidagi ma'lumotlarni har yili va tegishli vaziyatlar/holatlar yuzaga kelishiga qarab oshkor qilishga majburdirlar. Adliya organlari va muassasalari xodimlari tomonidan manfaatlar to'qnashuvi to'g'risidagi ma'lumotlarni oshkor qilish va uni hal qilish jarayoni O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tizimida manfaatlar to'qnashuvini boshqarish to'g'risidagi nizom bilan tartibga solinadi.

13¹. Adliya organi xodimi Davlat ekspertizasi o'tkazilayotgan intellektual mulk obyektlariga bevosita yoki bilvosita mulkiy huquqlarga ega bo'lgan yuridik shaxslar, nodavlat notijorat tashkilotlarining ta'sischisi, mulkdori yoki oxirgi benefitsiari bo'lsa u holda ularning talabnoma hujjatlari o'zi tomonidan davlat ekspertizasidan o'tkazishi taqiqlanadi.

(13¹-band O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2022-yil 9-avgustdagi 180-sht-son buyrug'iga asosan kiritilgan)

§2. Sovg'alar va ish jarayonida mehmondo'stlik belgilari

14. Adliya organlari va muassasalari xodimlariga o'z xizmat majburiyatlarini bajarish bilan bog'liq holda jismoniy va yuridik shaxslardan biron-bir sovg'a yoki ish jarayonida mehmondo'stlikning belgilari, qarz, kafolatlar, kafilliklar, mukofotlar shaklida rag'batlantirish vositalarini, naqd pul mablag'lari yoki ularning ekvivalenti, qimmatli qog'ozlar ko'rinishida moddiy yordam qabul qilish taqiqlanadi.

15. Adliya organlari va muassasalari xodimlari tomonidan shaxs bilan bog'liq bo'lmagan bayramlarda olingan har qanday sovg'alar summasidan qat'iy nazar adliya organlari va muassasalarining balansiga natura shaklida kirim qilinadi.

Adliya organlari va muassasalari xodimlari tomonidan ushbu bandning birinchi xatboshisida ko'rsatib o'tilgan holatlar yuzasidan qabul qilib olingan sovg'alar adliya organlari va muassasalarining xo'jalik bo'linmalariga ularni topshirish va qabul qilish dalolatnomasi bilan birga topshirilishi lozim.

Adliya organlari va muassasalari xodimlari tomonidan qabul qilib olingan sovg'alarning sovg'aning qiymatini aniqlash va uni saqlash hamda Adliya organlari va muassasalari xodimlari tomonidan xizmat safarlari, xalqaro va boshqa rasmiy tadbirlar munosabati bilan qabul qilingan sovg'alar bo'yicha ilovaga

muvofiq reyestrini yuritish Vazirlikda Ishlar boshqarmasi, adliya organlari va muassasalarida xo‘jalik bo‘linmalari tomonidan amalga oshiriladi.

Sovg‘ani adliya organlari va muassasalarining balansiga kiritish Vazirlikda Moliya-iqtisod boshqarmasi, adliya organlari va muassasalarida moliyaiqtisod bo‘linmalari (xodimi) tomonidan amalga oshiriladi.

Sovg‘alar bilan bog‘liq masalalarni nazorat qilish va muvofiqlashtirish Adliya vazirligi tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘limi tomonidan amalga oshiriladi.

(15-band O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2023-yil 19-iyundagi 149-um-son buyrug‘i tahririda)

15¹. O‘zbekiston Respublikasi hududida o‘tkaziladigan xalqaro va boshqa rasmiy tadbirlar bilan bog‘liq bo‘lmagan xizmat safarlari munosabati bilan adliya organlari va muassasalarining xodimlari sovg‘a olishi taqiqlanadi.

15². Xalqaro va boshqa rasmiy tadbirlar munosabati bilan adliya organlari va muassasalariga taqdim etilgan tez yaroqsiz holga keluvchi mahsulotlar (tabiiy guldasta, donalik shirinliklar), shuningdek kanselyariya to‘plamlari (taqvim, buklet, plastmassali ruchka, kundalik va bloknot) sovg‘a sifatida rasmiylashtirilmaydi hamda ushbu sovg‘alar adliya organi va muassasasi xodimi tomonidan o‘z xohishiga ko‘ra tasarruf etiladi.

15³. Xalqaro va boshqa rasmiy tadbirlarda adliya organlari va muassasalari xodimi sovg‘ani qabul qilish jarayonida sovg‘a beruvchidan sovg‘aning qiymatini tasdiqlovchi hujjatlarni (sovg‘aning qiymatini tasdiqlovchi savdo chekini yoki savdo kvitansiyasini yoxud boshqa hujjatlarni) so‘rab olishi mumkin.

15⁴. Adliya organlari va muassasalari xodimlari xizmat vazifalarini bajarishi bilan bog‘liq holatlarda:

bevosita o‘rganish (tekshirish) o‘tkazilayotgan davlat va xo‘jalik boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari hamda boshqa tashkilot xodimlarining taklifiga ko‘ra, shuningdek, xizmat tekshiruvini o‘tkazilayotgan adliya organlari va muassasalari xodimi bilan birga umumiy ovqatlanish (restoran, bar, kafe, choyxona va boshqalar) hamda ko‘ngilochar joylarga birga borish;

boshqa adliya organlari va muassasalari xodimi hisobidan transport va yashash xarajatlarini qoplash bilan bog‘liq xarajatlarni amalga oshirish taqiqlanadi.

Adliya organi va muassasasi xodimi xalqaro va boshqa rasmiy tadbirlar munosabati bilan mehmondo‘stlik belgisi sifatida bildirilgan taklifni qabul qilishi mumkin.

Bunda, mehmondo‘stlik belgisi sifatida bildirilgan taklifning beg‘arazligiga shubha sezgan taqdirda, ushbu taklifni darhol rad etishi va aloqa vositalari orqali

bu haqda Adliya vazirligi tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limini ogohlantirishi shart.

15⁵. O'zbekiston Respublikasi hududidan tashqarida amalga oshiriladigan xizmat safarlari, xalqaro va boshqa rasmiy tadbirlar, shuningdek O'zbekiston Respublikasi hududida o'tkaziladigan xalqaro va boshqa rasmiy tadbirlar munosabati bilan sovg'aning qiymati bazaviy hisoblash miqdorining 4 (to'rt) baravariga teng yoki undan ko'p bo'lmagan miqdorda ekanligi aniqlangan taqdirda,

sovg'a adliya organlari va muassasalari xodimida qoldiriladi va u tomonidan o'z ixtiyoriga ko'ra tasarruf etiladi.

Bunda, adliya organlari va muassasalarining xo'jalik bo'linmalari xodimi tomonidan sovg'aning xodimga topshirilganligi bo'yicha dalolatnoma rasmiylashtiriladi.

Ushbu bandning birinchi xatboshisida ko'rsatib o'tilgan sovg'aning qiymati bazaviy hisoblash miqdorining 4 (to'rt) baravaridan ortiqligi aniqlangan taqdirda, sovg'a Vazirlikda Moliya-iqtisod boshqarmasi, adliya organlari va muassasalarida moliya-iqtisod bo'linmalari (xodimi) tomonidan tegishli adliya organlari va muassasalarining balansiga kirim qilinadi.

(15¹-15⁵-bandlar O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2023-yil 19-iyundagi 149-umson buyrug'iga asosan asosan kiritilgan)

16. Adliya organlari va muassasalari xodimlariga ularning shaxsi bilan bog'liq bayramlar (tug'ilgan kun, bolaning tug'ilishi, Vatan himoyachilari kuni, Xalqaro xotin-qizlar kuni)da berilgan, xizmat majburiyatlarini bajarishi bilan bog'liq bo'lmagan sovg'alar xodimning shaxsi bilan bog'liq sovg'alar deb tan olinadi.

17. Bunday sovg'alarni berishda quyidagi talablarga rioya qilish lozim:

sovg'alar adliya organlari (muassasalari)ning kamida uch nafar xodimlari ishtirokida berilishi;

sovg'a berish jarayoni tabrik nutqi bilan birga bo'lishi, unda sovg'a berishga sabab bo'lgan voqea o'zining aniq ifodasini topgan bo'lishi;

sovg'aning umumiy qiymati (barcha soliqlar va yig'imlarni hisobga olgan holda) 5 (besh) bazaviy hisoblash miqdoridan oshmasligi;

adliya organining bitta xodimi boshqa xodimga sovg'a uchun sarflaydigan xarajat summasi, har bir holatda 1 (bitta) bazaviy hisoblash miqdoridan oshmasligi kerak.

18. Shubhalar paydo bo'lmashligi uchun boshqa davlat organlari va tashkilotlari xodimlari, sheriklar va kontragentlar, ushbu Siyosatning 15 va 16-bandlarida ko'rsatilmagan boshqa jismoniy va yuridik shaxslardan har qanday bayram (tug'ilgan kun, farzand tug'ilishi, Vatan himoyachilari kuni, Xalqaro xotin-qizlar kuni va h.k.ni inobatga olgan holda, biroq bu bilan

cheklanmasdan) bilan bog‘liq holda olinadigan, ushbu Siyosatning 14-bandida sanab o‘tilgan sovg‘alar va boshqa moddiy boyliklarni olish taqiqlanadi.

19. Adliya vazirligi nomidan xalqaro konferensiyalarda, simpoziumlarda va boshqa ishbilarmonlik (xizmatga oid) yig‘ilishlarda sovg‘alar berish adliya vaziri yoki uning o‘rinbosarlarining buyrug‘i bilan amalga oshiriladi.

20. Sovg‘ani qabul qilishning qonuniyligi to‘g‘risida shubha tug‘ilgan har qanday hollarda adliya organi xodimi Adliya vazirligi tizimida korrupsiyaga qarshi kurash bo‘limiga maslahat so‘rab murojaat qilishi lozim.

§3. Xodimlarni tanlash, lavozimdan lavozimga o‘tkazish, moddiy rag‘batlantirish

21. Adliya organlari va muassasalari xodimlarini tanlash, ularni attestatsiyadan o‘tkazish va faoliyatini baholash, shu jumladan mukofot pullarini to‘lash, ustama haqlar va boshqa turdagi mukofotlarni belgilash jarayoni barcha xodimlar uchun shaffof, teng va xolis bo‘lib, ushbu Siyosatning asosiy tamoyillari va talablariga muvofiq keladi.

22. Adliya organlari va muassasalarida ularning rahbarlari, shuningdek, boshqarma va bo‘lim boshliqlarini mukofotlashga asos bo‘lib xizmat qiladigan, ular faoliyatining asosiy ko‘rsatkichlarini baholash tartibi va mezonlari ishlab chiqilgan bo‘lishi lozim. Ushbu ko‘rsatkichlar xolis, oshkora hamda adliya organlari va muassasalari xodimlari tomonidan ko‘rib chiqilishi mumkin.

22¹. Har bir xodim o‘ziga hisoblangan mukofot puli va (yoki) belgilangan ustama miqdori to‘g‘risida savol bilan Vazirlikning Inson resurslari boshqarmasiga (adliya organining Inson resurslari bo‘limiga) yoki Moliya-iqtisod boshqarmasiga (adliya organining Moliya-iqtisod bo‘limiga) murojaat qilishi mumkin.

Bunda, Vazirlikning Inson resurslari boshqarmasi (adliya organining Inson resurslari bo‘limi) yoki Moliya-iqtisod boshqarmasi (adliya organining Moliya-iqtisod bo‘limi) xodimi murojaat qilgan xodimga unga mukofot puli va (yoki) ustama belgilanishi tartibi to‘g‘risida vijdonan va to‘liq ma’lumot berishi lozim.

(22¹-band O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2022-yil 9-avgustdagi 180-sht-son buyrug‘iga asosan kiritilgan)

§4. Tekshirishlarni o'tkazish hamda davlat organlari va tashkilotlari faoliyatini o'rganish

23. Turli xil tekshirishlarni o'tkazish hamda davlat organlari va tashkilotlarining (keyingi o'rinlarda—tekshirish obyektlari) faoliyatini o'rganishda adliya organlari va muassasalari xodimlari:

manfaatlar to'qnashuviga yo'l qo'ymasligi;

obyektni tekshirish bir xodim tomonidan amalga oshirilmasligi;

sodir etilishi mumkin bo'lgan huquqbuzarliklarni soxtalashtirish uchun tekshirish obyekti vakillarining savodsizligidan foydalanib qonun hujjatlari normalarini noto'g'ri talqin qilmasligi, tekshirilayotgan obyekt xodimlarini aniqlangan faktlarni huquqni muhofaza qiluvchi organlarga taqdim etish bilan qo'rqitmasligi;

tekshirilayotgan obyektning xodimlariga tahdid qilmasligi;

tekshirish predmetiga kirmaydigan masalalar bilan qiziqmasliklari va hujjatlarni so'ramasliklari;

adliya organlari va muassasalari xodimlari tekshirish davomida aniqlangan har bir huquqbuzarlik holatlariga qonuniy va professional baho berishlari;

agar tekshirish obyekti vakillari adliya organlari va muassasalari xodimlariga aniqlangan qonunbuzarliklarni yashirish uchun pora va (yoki) biron-bir moddiy qimmatlik yoki xizmatlarni taklif qilsa, tekshirish guruhi rahbarini darhol xabardor qilishlari;

tekshirish obyekti vakillariga adliya organlari va muassasalari xodimlarining axloqiy xulq-atvor tamoyillariga muvofiq xolis munosabatda bo'lishlari shart.

24. Xizmat majburiyatiga davlat organlari va tashkilotlarini tekshirish kiradigan adliya organlarining tarkibiy tuzilmalarida o'tkazilgan tekshirish natijalari bo'yicha adliya organlari va muassasalari tomonidan qabul qilingan qarorlar yuzasidan nizolashish uchun apellyatsiya instansiyalari tashkil etiladi.

§4¹. Davlat xizmatlarini ko'rsatish

24¹. Ma'muriy ish yuritishda, shu jumladan davlat xizmatlarini ko'rsatish hamda murojaatlar ko'rib chiqishda adliya organlari va muassasalari xodimlari:

jismoniy va yuridik shaxslarga davlat xizmatlarini O'zbekiston Respublikasi qonunchilik hujjatlari va adliya organlarining ichki hujjatlariga muvofiq halol, adolatli va obyektiv asosda ko'rsatishlari lozim;

to'lov sifatida naqd pul mablag'larini, shuningdek, naqd pulsiz o'tkazmalarni qabul qilish taqiqlanadi;

tegishli elektron tizimga ma'lumot va hujjatlarni kiritish va ulardan foydalanish faqat o'zining xizmat kabinetidan foydalangan holda amalga oshirilishi lozim;

o'z ish yurituvidagi jismoniy va yuridik shaxslarning hujjatlari bo'yicha ishdan tashqari vaqtda va ish joyidan tashqarisida muloqot qilishlari taqiqlanadi;

uchrashuvlarni belgilangan vaqtda va suhbatni audio yozib olish qurilmasiga ega videokuzatish uskunasi bilan jihozlangan xonadan boshqa joyda va Vazirlikning, adliya organi yoki muassasasining ikkita xodimi ishtirokisiz o'tkazilishi taqiqlanadi;

xatti-harakatlarni bajarishga va'da, ruxsat, ma'qullash, kafolat sifatida talqin qilinishi mumkin bo'lgan har qanday xatti-harakatlarni amalga oshirish taqiqlanadi.

O'z ish yurituvidagi jismoniy va yuridik shaxslarning hujjatlari bo'yicha ishdan tashqari vaqtda va ish joyidan tashqarisida muloqot qilgan holatlarda bevosita rahbariga, adliya organi yoki muassasasining rahbariga xabar berishi lozim.

24². Vazirlik davlat xizmatlari sohasida korrupsiyaviy harakatlarning oldini olish maqsadida quyidagilarni ta'minlaydi:

barcha ko'rsatiladigan davlat xizmatlari ro'yxati, talab etiladigan hujjatlar, narxlar, shuningdek xizmatlarni taqdim etish muddatlari to'g'risidagi ma'lumotlarni Vazirlikning rasmiy veb-saytida joylashtirilishi va istalgan foydalanuvchi uchun ochiq bo'lishi lozim;

Vazirlik davlat xizmatlarini elektron shaklga o'tkazish bo'yicha faol choralar ko'radi, ya'ni jismoniy va yuridik shaxslarga shaxsiy kompyuterlar va shaxsiy elektron qurilmalardan foydalangan holda davlat xizmatlarini olish uchun arizalarni topshirish, shuningdek monitoringni amalga oshirish uchun sharoit yaratadi;

ishonch aloqa kanallarining samarali ishlashini ta'minlaydi.

(4¹ paragraf, 24¹ va 24²-bandlar O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2022-yil 9-avgustdagi 180-sht-son buyrug'iga asosan kiritilgan)

5§. Kontragentlar va uchinchi shaxslar bilan o'zaro munosabatlar hamda mulkni boshqarish

(5-paragrafning nomlanishi O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2022-yil 9-avgustdagi 180-sht-son buyrug'i tahririda)

25. Adliya organlari va muassasalari ushbu Siyosatning tamoyillari va talablariga zid bo'lgan har qanday to'lovlar va (yoki) shu kabi korrupsiyaviy xavf-xatarlarni keltirib chiqaruvchi xatti-harakatlarni amalga oshirish uchun

mahsulot yetkazib beruvchilarni, pudratchilarni va boshqa uchinchi tomonlarni jalb qilmaydilar.

26. Adliya organlari va muassasalari kontragentlar bilan munosabatlarda o‘z faoliyatini amalga oshirishida qonuniylik va shaffoflik tamoyillariga amal qiladilar. Adliya organlari va muassasalari tanlashning xolis mezonlaridan foydalanishga asoslangan, mahsulot yetkazib beruvchilar, pudratchilar va boshqa kontragentlarni tanlab olishning haqqoniy, ochiq va shaffof jarayonini hamda O‘zbekiston Respublikasining amaldagi qonunchiligi va sotib olinadigan mahsulotning Vazirlik tizimining ichki hujjatlari bilan tartibga solinadigan bahosini aniqlashning shaffof tartibini ta‘minlaydilar.

27. Adliya organlari va muassasalari kontragent bilan o‘zaro hamkorligida:

ehtimoli yuqori bo‘lgan kontragentning ishonchliligini, shu jumladan o‘tmishda korrupsiyaviy huquqbuzarliklarni sodir etganligi, adliya organlari va muassasalarila davlat xaridlari to‘g‘risidagi nizomga muvofiq va O‘zbekiston Respublikasi qonunchiligi normalari doirasida Vazirlik tizimi xodimlari bilan manfaatlar to‘qnashuvi mavjud emasligini tekshiradilar;

ehtimoli yuqori bo‘lgan kontragentni (tanlov, tender g‘olibini va to‘g‘ridan-to‘g‘ri shartnomalar bo‘yicha xarid kontragentini) o‘zining korrupsiyaga qarshi tamoyillari va talablari haqida ular bilan tuziladigan shartnomalar matniga korrupsiyaga qarshi maxsus shartlarni qo‘shgan holda xabardor qiladilar.

27¹. Adliya organlari va muassasalari mulkni boshqarishda:

adliya organlari va muassasalarining xususiy sherigi va kontragentlardan O‘zbekiston Respublikasining “Korrupsiyaga qarshi kurashish to‘g‘risida”gi Qonun va boshqa qonunchilik hujjatlarida belgilangan talablar va taqiqlarga rioya qilishni talab qiladi;

hududiy adliya organlari va muassasalarida faoliyat yuritadigan tijorat tashkilotlar tomonidan shartnoma va boshqa qonun hujjatlariga muvofiq xizmatlar ko‘rsatilishini nazorat qiladi;

kontragent bilan mulkni boshqa shaxsga o‘tkazish, ijaraga berish, reklama joylashtirish, xizmatlarni outsorsingga o‘tkazish bilan bog‘liq har qanday shartnoma Vazirlik tomonidan ochiq va raqobatli xarid jarayoni natijalariga ko‘ra tuzilishi kerak.

(27¹-band O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2022-yil 9-avgustdagi 180-sht-son buyrug‘iga asosan kiritilgan)

§6. Xayriya va homiylik faoliyati

28. Adliya organlari va muassasalari qonunda nazarda tutilgan hollarda xayriya va homiylikni qabul qilishlari mumkin. Bunday yordamni olgan paytda

adliya organlari manfaatlar to‘qnashuviga yo‘l qo‘ymaslik, mablag‘larni qonunda va (yoki) shartnomada belgilangan maqsadlar uchun samarali sarflanishini ta‘minlash, shuningdek Internet tarmog‘idagi o‘zining rasmiy veb-saytlarida imkon qadar barcha choralarni ko‘rishlari mumkin.

§7. “Sirli mijoz” tadbiri

29. Adliya organlari va muassasalari tomonidan ko‘rsatilayotgan davlat xizmatlarining sifati va tezligini, shuningdek haqqoniy va ochiq tanlov natijalariga ko‘ra tanlab olingan mustaqil kompaniyalar tomonidan korrupsiyaviy huquqbuzarliklar sodir etilishiga moyilligini aniqlash uchun xizmatlarning haqiqiy oluvchilari sifatida alohida nazorat tadbirlari o‘tkaziladi. Davlat xizmatlarini ko‘rsatish jarayonida mustaqil kompaniya bunday xizmatlarning sifati, muddatlari, shartlarini, shuningdek, vazirlik tizimi xodimlarining belgilangan axloq qoidalariga, shu jumladan xodimning pora olishga moyilligini belgilab boradi.

30. Adliya organlari va muassasalari o‘tkazilgan “sirli mijoz” tadbirlari to‘g‘risidagi hisobotlarni ko‘rib chiqadilar va korrupsiya xavfi aniqlangan taqdirda xizmat tekshiruvini tayinlash haqidagi tashabbus bilan chiqadilar.

30¹. Yuqori turuvchi adliya organlari uning tarkibiy tuzilmalari xodimlarining korrupsiyaga qarshi kurash qoidalari va talablariga rioya etilishini nazorat qiladi.

Adliya organlari va muassasalari tasodifiy reydlar, “sirli mijoz” tadbiri, shuningdek, davlat xizmatlari ko‘rsatish elektron tizimidan foydalangan holda davlat xizmatlari ko‘rsatish jarayonlarini nazorat, tahlil va monitoringini amalga oshiradi.

(30¹-band O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2022-yil 9-avgustdagi 180-sht-son buyrug‘iga asosan kiritilgan)

§8. Adliya organlari va muassasalari faoliyatini videotasvirga olish va translyatsiya qilish

31. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining faoliyatini nazorat qilish uchun adliya organlari va muassasalari xonalarida video va audio yozuv kameralari joylashtiriladi, ularning yozuvlari adliya organlari va muassasalarining mas‘ul xodimlari tomonidan doimiy ravishda kuzatib boriladi.

(31-band O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2022-yil 9-avgustdagi 180-sht-son buyrug‘i tahririda)

32. Adliya organlari va muassasalarining rasmiy veb-saytlariga korrupsiya xavfi yuqori bo‘lgan ayrim jarayonlarning onlayn translyatsiyalari joylashtiriladi (xususan, xodimlar bilan suhbat o‘tkazish va ularni sinovdan o‘tkazish, komissiya yig‘ilishlari va boshqalar).

§9. Ichki hujjatlarning korrupsiyaga qarshi ekspertizasi

33. Ichki xujjatlarni huquqiy ekspertizadan o'tkazishda hujjatlarda korrupsiyaviy huquqbuzarliklar sodir etilishiga imkon yaratadigan korrupsiyaviy omillar kelib chiqishining oldini olish, aniqlash va istisno qilish maqsadida ham ekspertiza o'tkaziladi.

§10. Adliya organlari xodimlariga maslahat berish

34. Adliya organlari va muassasalari xodimlarida korrupsiyaga qarshi amaldagi qonun hujjatlari talablari, ushbu Siyosat qoidalari yoki adliya organlarida korrupsiyaga qarshi boshqa chora-tadbirlar va tartib-taomillar bilan bog'liq bo'lgan har qanday savollar bo'lsa, ular o'zlarining tarkibiy bo'linmasi/adliya organi va (yoki) Adliya vazirligi tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish bo'limiga hamda "1008" yoki "1148" ishonch telefoniga murojaat qilishlari mumkin.

(34-band O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2022-yil 9-avgustdagi 180-um-son buyrug'i tahririda)

5-bob. Korrupsiyaviy huquqbuzarliklar to'g'risida xabar berish

35. Adliya organlari va muassasalari xodimlari va boshqa shaxslar, agar ular Vazirlik tizimi xodimlari xatti-harakatlarining qonuniyligi va (yoki) odob-axloqqa muvofiqligi to'g'risida shubha tug'lsa, korrupsiya va boshqa huquqbuzarlik holatlari sodir etilishiga gumon yoki sodir etilganligi faktlari bo'lsa, ular bu haqda vazirlikning foydalanish mumkin bo'lgan aloqa kanallari orqali xabar berishlari mumkin.

36. Adliya organlari va muassasalari o'z vakolatlari va mavjud imkoniyatlari doirasida huquqbuzarlik to'g'risida ishonchli ma'lumot bergan shaxsning maxfiylikni ta'minlaydilar (qonunchilikda nazarda tutilgan hollar bundan mustasno).

37. Adliya organlari va muassasalari o'z xodimlarining manfaatlarini himoya qiladilar va qasos olishga qaratilgan harakatlarga, shu jumladan ishdan bo'shatish, lavozimni pasaytirish, kamsitish, bosim o'tkazish, vazirlik tizimining boshqa xodimlarining shubhali harakatlari yoki ular tomonidan ushbu Siyosatning korrupsiyaga qarshi talablarini buzish ehtimoli haqida xabar bergan shaxslarning ta'qib qilinishiga yo'l qo'ymasligini kafolatlaydilar.

38. Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar to'g'risidagi xabarlarni quyidagi aloqa kanallari orqali berish mumkin:

"1008" yoki "1148" telefon raqami va adliya organlari tomonidan o'rnatilgan boshqa telefon raqamlar;

(38-bandning ikkinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2022-yil 9-avgustdagi 180-sht-son buyrug'i tahririda)

adliya organlarining @antikorbot va boshqa Telegram kanallari;

adliya organlarining rasmiy veb-saytlarida joylashtirilgan shakllar;
adliya organlarining elektron pochta manzillari;
to'g'ridan-to'g'ri huquqni muhofaza qilish organlariga.

39. Vazirlik tizimining aloqa kanallariga kelib tushgan barcha xabarlar O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari va adliya organlarining ichki hujjatlariga muvofiq Vazirlik tizimining mas'ul bo'linmasi yoki xodimi tomonidan xolis tarzda va o'z vaqtida ko'rib chiqiladi.

40. Anonim ravishda (faqat adliya organlarining Telegram kanallari orqali) yuborilgan xabarlar ham ko'rib chiqish uchun qabul qilinadi.

O'z nomini oshkor qilinmasligini istagan ariza beruvchi bunday holatda quyidagilarni tan oladi:

adliya organlari va muassasalari xabarga javob berish uchun murojaat etuvchi shaxs bilan bog'lana olmaydi;

adliya organlari va muassasalari zarur qo'shimcha ma'lumotlarni olishning imkoniyati yo'qligi sababli xabarni to'liq va har tomonlama tekshirishni amalga oshira olmaydi.

41. Adliya organlari va muassasalari tomonidan kelib tushgan xabarga javob berish uchun murojaat etuvchi shaxs bilan quyidagi holatlarda bog'lanilmaydi:

to'liq va keng qamrovli tekshirish o'tkazish uchun zarur bo'lgan qo'shimcha ma'lumotlarning yo'qligi;

adliya organlari va muassasalari xodimining qasddan yolg'on ma'lumotni taqdim etishi ushbu Siyosatning buzilishi va axloqsiz xulq-atvorning namunasi sifatida qaralsa, bunday shaxs esa O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlariga va vazirlikning ichki hujjatlariga muvofiq javobgarlikka tortilishi mumkin.

42. Vazirlik tizimida korrupsiya faktlari to'g'risida vijdonan xabar bergan adliya organlarining xodimlari, agar bu ma'lumotlar tasdiqlangan bo'lsa, ichki hujjatlarga muvofiq rag'batlantirilishi mumkin.

43. Barcha aloqa kanallarining ishlashi va olingan xabarlarni qayta ishlash/ko'rib chiqish tartibi to'g'risidagi batafsil ma'lumot O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligining korrupsiyaga oid harakatlar to'g'risida axborot berish uchun aloqa kanallari orqali kelib tushgan xabarlarni qabul qilish va qayta ishlash reglamentida va adliya organlarining boshqa shunga o'xshash ichki hujjatlarida aks etgan.

(43-band O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2022-yil 9-avgustdagi 180-sht-son buyrug'i tahririda)

6-bob. Qayta ko‘rib chiqish va o‘zgartirishlar kiritish tartibi

44. Ushbu Siyosat quyidagi hollarda qayta ko‘rib chiqilishi va tuzatilishi kerak:

korrupsiyaga qarshi kurashish amaldagi siyosat va tartib-taomillarni qayta ko‘rib chiqish zaruratini keltirib chiqaradigan holda korrupsiyaga qarshi kurashish sohasida O‘zbekiston Respublikasining qonunchiligi o‘zgarganda;

korrupsiyaga qarshi kurashishda samarasiz nazorat va tartib-taomillar aniqlanganda va adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiyaning oldini olish va unga qarshi kurashishga qaratilgan chora-tadbirlarni takomillashtirishga zarurat tug‘ilganda;

vazirlik tizimining tashkiliy tuzilmasi va (yoki) adliya organlari va muassasalari tomonidan o‘z vazifalarini bajarish xususiyatlari va boshqalar o‘zgarganda.

**Adliya organlari va muassasalari xodimlari tomonidan xizmat safarlari, xalqaro va boshqa rasmiy tadbirlar
munosabati bilan qabul qilingan sovg'alar bo'yicha
REYESTR**

T/p	Xodim tomonidan sovg'a qabul qilingan sana	Sovg'ani qabul qilgan xodimning F.I.O va lavozimi	Sovg'aning tavsifi	Sovg'aning berilish sababi/munosabati	Sovg'a beruvchining ma'lumotlari*	Sovg'aning qiymati**	Sovg'aning tasarruf etilishi***	Sovg'ani topshirgan xodimning imzosi va sana	Mas'ul xodimning imzosi va sana
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.									
2.									

Izoh:

* xorijiy mamlakat va tashkilotning nomi, sovg'a beruvchining F.I.O va lavozimi;

** sovg'aning qiymatini tasdiqlovchi savdo cheki yoki savdo kvitansiyasi yoxud boshqa hujjatlar mavjud bo'lsa, shu asosida, agar mavjud bo'lmasa, sovg'aning qiymatini aniqlash asosida to'ldiriladi;

*** sovg'aning xodim tasarrufiga o'tkazilganligi yoki davlat organiga topshirilganligi to'g'risidagi ma'lumotlar yoziladi.

(ilova O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2023-yil 19-iyundagi 149-um-son buyrug'iga asosan kiritilgan)